

Sotbeläggning och brandrisk

Bakgrund

Räddningsverket har publicerat två rapporter som behandlar sotbeläggningars tillväxttakt och dess inverkan på brandrisken. Den ena rapporten beskriver nämnda förhållanden för imkanaler i bostadskök medan den andra rapporten behandlar eldstads- och rökkanalsområdet.

Syftet med rapporterna är att skapa ett bredare kunskapsunderlag för att bättre kunna värdera sotningens brandförebyggande betydelse. I en förlängning leder detta till utökade möjligheter för att skapa väl avvägda sotningsfrister för olika typer av eldstäder, rökkanaler och imkanaler.

Imkanaler

Tidigare utförda undersökningar har visat att sotbeläggningar som avsätts i imkanaler är brännbara. Mot denna bakgrund har vi sedan många år tillbaka krav på föreskriven sotning av imkanaler i bostadskök.

Innehållet i föreliggande rapport belyser sotbeläggningarnas tillväxttakt genom jämförelser mellan uppmätta och beräknade avsättningsmängder. En teori för att beräkna avsättningsmängderna presenteras. De resultat som erhållits vid försöken har även jämförts med värden från tidigare fältmässiga mätningar. Vidare har risken för antändning av beläggningarna undersökts liksom risken för spridning av en brand i olika typer av imkanalsystem.

Studien har genomförts av Professor Folke Peterson, Kungl. Tekniska Högskolan, avd. Uppvärmnings- och Ventilationsteknik.

Beställningsnummer: P21-306/99

Eldstäder och rökkanaler

Sotbildning vid förbränning innebär, förutom en rad negativa effekter inom miljöområdet, en ökad risk för soteld och andra eldstadsrelaterade bränder.

Rapporten, som är en litteraturstudie,

behandlar inledningsvis det befintliga kunskapsunderlag som finns inom området för sotbeläggningars tillväxttakt. Sotbeläggningarnas inverkan på brandrisken belyses genom referat av tidigare utförda försök, främst i laboratoriemiljö. Slutligen föreslås en indirekt metod, som bygger på partikelmätning, för att uppskatta sotbeläggningarnas tillväxttakt i en enskild anläggning. Ett valideringsprogram för metoden presenteras där mätresultaten kalibreras mot utvägning av mängden sot mellan två sotningstillfällen i ett större antal anläggningar.

Studien har genomförts av forskare Lennart Gustavsson, Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut.

Beställningsnummer: P21-307/99

Beställning

Beställning av nämnda rapporter kan göras hos Räddningsverkets publikationsförråd. Beställning görs helst via fax 054-10 42 10 eller e-post srv@kd.srv.se alternativt telefon 054-10 42 86.

Uppge rapportens namn samt beställningsnummer vid beställning.

Räddningsverkets kontaktperson: Ulf Lindén, Räddningstjänstavdelningen, enheten för olycksförebyggande verksamhet. Telefon 08-590 786 20.

Tidigare nummer av Aktuellt från Räddningsverket under 1999

- Nr 1-99 Brandriskprognos 1999
- Nr 2-99 Säker vattengivning vid rökdykning
- Nr 3-99 Helikopter i kommunal räddningstjänst
- Nr 4-99 Andningsskydd för brandpersonal
- Nr 5-99 Ny lag om kemikalieolyckor